

L I G J
Nr.9564, datë 19.6.2006

**PËR RATIFIKIMIN E KONVENTËS NR.143 “PËR PUNËTORËT MIGRANTË
(DISPOZITA PLOTËSUESE), 1975” TË ORGANIZATËS NDËRKOMBËTARE TË
PUNËS, BËRË NË GJENEVË**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

Neni 1

Ratifikohet Konventa nr.143 “Për punëtorët migrantë (dispozita plotësuese), 1975” të Organizatës Ndërkombëtare të Punës, bërë në Gjenevë.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekretin nr.4961, datë 5.7.2006 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu**

C143 KONVENTA PËR PUNËTORËT MIGRANTË (DISPOZITA PLOTËSUESE) 1975

Konventa për Migrimet në Kushte Abuzive dhe mbi Nxitjen e Barazisë së Mundësive dhe të Trajtimit të Punëtorëve Migrantë:

Data e hyrjes në fuqi: 9.12.1978

Konventa: C143, miratuar më 24.06.1975 në Gjenevë.

Sesioni i Konferencës: 60

Klasifikimi i subjektit: Punëtorët migrantë

Konferenca e Përgjithshme e Organizatës Ndërkombëtare të Punës

E mbajtur në Gjenevë nga Këshilli Drejtues i Zyrës Ndërkombëtare të Punës dhe pasi u mbledh në sesionin e gjashtëdhjetë të saj më 4 qershor 1975,

duke marrë parasysh se parathënia e Kushtetutës së Organizatës Ndërkombëtare të Punës i ngarkon kësaj të fundit detyrën e mbrojtjes së interesave të punëtorëve kur nuk janë punësuar në vendin e tyre;

duke marrë parasysh se Deklarata e Filadelfias ripohon mes parimeve ku bazohet Organizata se “puna nuk është mall” dhe se “varfëria atje ku ekziston përbën një rrezik për prosperitetin e të gjithëve”, sikurse njeh detyrimin solemn të ILO-s për të mbështetur zbatimin e programeve që do të arrijnë veçanërisht punësimin e plotë, përmes “zhvendosjes së fuqisë punëtore, përfshirë edhe atë për motive punësimi”;

duke marrë parasysh Programin Botëror ILO Mbi Punësimin dhe Konventën dhe Rekomandimin mbi Politikën e Punësimit, 1964 dhe duke theksuar nevojën për shmangien e rritjes së skajshme dhe të pakontrolluar, ose të paasistuar të lëvizjeve migratore për shkak të pasojave negative sociale dhe humane;

duke marrë parasysh se për të kapërcyer zhvillimin e pamjaftueshëm dhe papunësinë kronike dhe strukturore, qeveritë e shumë vendeve, këmbëngulin vazhdimisht për nxitjen e zhvendosjes së kapitalit dhe teknologjisë sesa me transferimin e punëtorëve në përputhje me nevojat dhe kërkesat e këtyre vendeve, në interesin e ndërsjellë të vendeve të origjinës dhe të vendeve të punësimit;

duke marrë parasysh të drejtën e secilit për t'u larguar nga çdo vend, përfshirë edhe atë të tijin, sikurse edhe për të hyrë në vendin e tij, ashtu siç parashtrohet në Deklaratën Universale mbi të Drejtat e Njeriut dhe Konventën Ndërkombëtare mbi të Drejtat Civile dhe Politike;

duke kujtuar dispozitat e përfshira në Konventën dhe Rekomandimin mbi Migrimin për Motive Punësimi (E rishikuar), 1949, Rekomandimin mbi Mbrojtjen e Punëtorëve Migrantë (Vendet e pazhvilluara), 1955, në Konventën dhe Rekomandimin mbi Politikën e punësimit, 1948, në Konventën dhe Rekomandimin mbi Shërbimet e Punësimit, 1948 dhe në Konventën mbi Agjencitë e Punësimit me Pagesë (E rishikuar), 1949, e cila trajton çështje si rregullimin e rekrutimit, paraqitjes dhe sistemimit të punëtorëve migrantë, sigurimit të një informacioni të saktë, lidhur me migrimin, kushtet mininale që duhet të gëzojnë migrantët në procesin transit dhe në arritje, miratimit të një politike aktive punësimi dhe bashkëpunimin ndërkombëtar në këto çështje;

duke marrë parasysh se migrimi i punëtorëve për shkak të kushteve të tregjeve të punës duhet të bëhet nën përgjegjësinë e agjencive zyrtare për punësim, në pajtim me marrëveshjet përkatëse dypalëshe ose shumëpalëshe në veçanti me ato që lejojnë lëvizjen e lirë të punëtorëve;

duke marrë parasysh se provat mbi ekzistencën e trafikimit të paligjshëm dhe klandestin të fuqisë punëtore apelojnë për standarde të mëtejshme, veçanërisht ato që synojnë eliminimin e këtyre abuzimeve;

duke kujtuar se dispozitat e Konventës mbi Migrimin për Motive Punësimi (e rishikuar) 1949, i detyrojnë anëtarët, që e ratifikojnë atë të zbatojnë për imigrantët, që qëndrojnë ligjërisht në territorin e tyre, trajtim jo më pak të favorshëm se ai që zbatojnë për shtetasit e tyre, lidhur me një sërë çështjesh siç listohen në Konventë, sa kohë që ato rregullohen nga ligje apo akte nënligjore ose janë subjekt i kontrollit të autoriteteve administrative;

duke kujtuar se përcaktimi i termit “diskriminim” në Konventën mbi Diskriminimin (Punësim dhe Profesione) 1958 nuk përfshin detyrimisht dallime në bazë shtetësie;

duke marrë parasysh se janë të dëshirueshme standarde të mëtejshme që, gjithashtu të mbulojnë sigurimet shoqërore, me qëllim nxitjen e barazisë së mundësive dhe të trajtimit të punëtorëve migrantë dhe lidhur me çështje që rregullohen me ligje apo akte nënligjore, ose janë subjekt i kontrollit të autoriteteve administrative dhe të sigurimit të trajtimit të paktën të barabartë me atë të shtetasve;

duke vënë re se për përmbushjen me sukses të plotë të veprimtarive lidhur me problemet e larmishme të punëtorëve migrantë, bashkëpunimi i ngushtë me OKB-në dhe agjenci të tjera të specializuara është thelbësor;

duke vënë re se në hartimin e standardeve të mëposhtme është marrë parasysh puna e OKB-së dhe agjencive të tjera të specializuara dhe me synim shmangien e mbivendosjeve dhe sigurimin e bashkëpunimit të duhur do të ketë bashkëpunim të vazhdueshëm për nxitjen dhe sigurimin e zbatimit të standardeve;

duke marrë vendimin mbi miratimin e disa propozimeve, lidhur me punëtorët migrantë, çka është edhe pika e pestë në programin e këtij sesi;

duke përcaktuar se këto propozime do të marrin formën e një Konvente Ndërkombëtare, që plotëson Konventën për Migrimin me Motive Punësimi (E rishikuar), 1949 dhe Konventën mbi Diskriminimin (Punësim dhe Profesione), 1958,

miraton sot më 24 qershor 1975 Konventën e mëposhtme, që do të quhet Konventa mbi Punëtorët Migrantë (Dispozita Plotësuese) 1975.

MIGRIMET NË KUSHTE ABUZIVE

Neni 1

Çdo anëtar për të cilin kjo Konventë është në fuqi zotohet të respektojë të drejtat themelore të njeriut për të gjithë punëtorët migrantë.

Neni 2

1. Çdo anëtar për të cilin kjo Konventë është në fuqi, do të kërkojë të përcaktojë sistematikisht nëse ka punëtorë migrantë të punësuar joligjërisht në territorin e tij dhe nëse, prej andej niset kalon apo arrin në territorin e tij çdo lëvizje e migrantëve me motive punësimi, ku migrantët gjatë udhëtimit në mbërritje ose gjatë periudhës së qëndrimit dhe të punësimit të tyre u nënshtrohen kushteve që bien ndesh me instrumentet apo marrëveshjet ndërkombëtare përkatëse dypalëshe ose shumëpalëshe ose me ligjet dhe aktet nënligjore kombëtare.

2. Organizatat përfaqësuese të punëtorëve dhe të punëdhënësve duhen konsultuar plotësisht duke iu mundësuar të ofrojnë çdo informacion të zotëruar prej tyre lidhur me këtë fushë.

Neni 3

Çdo anëtar duhet të miratojë të gjitha masat e nevojshme dhe të duhura si brenda juridiksionit të tij, ashtu edhe kur kërkohet bashkëpunim me anëtarët e tjerë për:

a) të frenuar lëvizjet klandestine të migrantëve për motive punësimi dhe punësimin e paligjshëm të migrantëve;

b) t'iu kundërvënë organizatorëve të lëvizjeve të paligjshme dhe klandestine të migrantëve për motive punësimi që nisen, kalojnë përmes apo arrijnë në territorin e tij, si dhe për t'iu kundërvënë atyre që punësojnë punëtorë që kanë emigruar në kushte të paligjshme me synim parandalimin dhe eliminimin e abuzimeve të përmendura në nenin 2 të kësaj Konvente.

Neni 4

Në veçanti, anëtarët duhet të marrin masat e nevojshme në nivelin kombëtar dhe ndërkombëtar për vendosjen e kontakteve dhe shkëmbimit sistematik të informacionit mbi këtë fushë me shtete të tjera, në konsultim me organizatat përfaqësuese të punëdhënësve dhe të punëtorëve.

Neni 5

Masat e parashikuara në nenet 3 dhe 4 të kësaj Konvente synojnë në veçanti që autorët e trafikimit të fuqisë punëtore të mund të ndiqen penalisht, pavarësisht vendit nga ku ushtrojnë veprimtaritë e tyre.

Neni 6

1. Në përputhje me ligjet dhe aktet nënligjore kombëtare duhet të hartohen dispozita për zbulimin efektiv të punësimit të paligjshëm të punëtorëve migrantë, si dhe për përcaktimin dhe zbatimin e sanksioneve administrative civile dhe penale të cilët brenda fushës së tyre përfshijnë edhe burgimin lidhur me organizimin e lëvizjeve të punëtorëve migrantë për motive punësimi, që përcaktohen të përfshira në abuzimet e përmendura në nenin 2 të kësaj Konvente dhe lidhur me ndihmën e vetëdijshme ndaj këtyre lëvizjeve për qëllime përfitimi ose jo.

2. Nëse një punëdhënës ndiqet penalisht, sipas dispozitës së hartuar në zbatim të këtij neni, ai gëzon të drejtën e paraqitjes së provave të veprimit të tij me mirëbesim.

Neni 7

Organizatat përfaqësuese të punëdhënësve dhe punëtorëve duhet të konsultohen lidhur me ligjet dhe aktet nënligjore, si dhe masat e tjera të parashikuara në këtë Konventë dhe që hartohen për parandalimin dhe eliminimin e abuzimeve të përmendura si më sipër sikurse duhet t'u njihet mundësia e marrjes së nismave të tyre për këtë qëllim.

Neni 8

1. Punëtori migrant, me kusht që të ketë qëndruar ligjërisht në territor me motive punësimi, nuk do të konsiderohet në një situatë të paligjshme apo të parregullt vetëm për aktin se ka humbur punësimin e tij çka në vetvete nuk do të nënkuptojë anulimin e lejes së tij të qëndrimit, ose sipas rastit edhe të lejes së punës.

2. Si rrjedhojë punëtori migrant duhet të gëzojë barazi trajtimi me shtetasit në veçanti për respektimin e garancive të sigurisë së punësimit, ofrimin e një punësimi alternativ, punës së dobishme për uljen e papunësisë dhe ritrajtimin.

Neni 9

1. Pa cenuar masat e hartuara për kontrollin e lëvizjeve të migrantëve me motive punësimi, duke u siguruar që punëtorët migrantë hyjnë në territorin kombëtar dhe pranohen për motive punësimi, në pajtim me ligjet dhe aktet nënligjore përkatëse, punëtori migrant në të gjitha rastet kur këto ligje dhe akte nënligjore nuk janë respektuar dhe kur situata e tij, nuk mund të rregullohet, do të gëzojë barazi trajtimi për veten dhe pjesëtarët e familjes së tij lidhur me të drejtat e fituara nga punësimi i mëparshëm, shpërblimin, sigurimet shoqërore dhe përfitime të tjera.

2. Në çdo rast mosmarrëveshjeje lidhur me të drejtat e përmendura në paragrafin pararendës, punëtori duhet të ketë të drejta ta parashtojë rastin e tij pranë një organi kompetent, personalisht ose me përfaqësues.

3. Në rastin e dëbimit të punëtorit ose të familjes së tij shpenzimet nuk do të përballohen nga ana e tyre.

4. Asgjë e shprehur në këtë Konventë nuk do t'i parandalojë anëtarët që t'u japin personave që qëndrojnë apo punojnë joligjërisht në territorin e tyre të drejtën e qëndrimit dhe të punësimit të ligjshëm.

PJESA II

BARAZIA E MUNDËSIVE DHE E TRAJTIMIT

Neni 10

Çdo anëtar për të cilin kjo Konventë është në fuqi, zotohet të hartojë dhe të zbatojë një politikë kombëtare të hartuar sipas metodave të përshtatshme për kushtet dhe praktikat kombëtare, që synon nxitjen dhe garantimin e barazisë së mundësive dhe të trajtimit lidhur me punësimin dhe profesion, sigurimet shoqërore, të drejtat sindikaliste dhe kulturore, si dhe liritë individuale dhe kolektive për personat që si punëtorë migrantë ose pjesëtarë të familjeve të tyre qëndrojnë ligjërisht brenda territorit të tyre.

Neni 11

1. Në zbatim të kësaj pjese të kësaj Konvente, termi “punëtor migrant” nënkupton një person që migron ose ka migruar nga një vend tek tjetri me synim punësimin e tij vetëm si punëmarrës dhe jo si i vetëpunësuar dhe përfshin çdo person të pranuar rregullisht si punëtor migrant.

2. Kjo pjesë e Konventës nuk zbatohet për:

- a) punëtorët kufitarë;
- b) artistë dhe pjesëtarë të profesioneve të lira që kanë hyrë në vend për një periudhë kohore afatshkurtër;
- c) detarë;
- ç) persona që vijnë posaçërisht për qëllime trajnimi apo arsimimi;
- d) të punësuar nga organizatat apo ndërmarrjet që ushtrojnë veprimtari në territorin e një vendi që janë pranuar përkohësisht në këtë vend me kërkesë të punëdhënësit të tyre për të kryer detyra apo funksione të veçanta për një periudhë kohore të kufizuar dhe të përcaktuar, të cilëve u kërkohet që të largohen nga vendi pas përfundimit të detyrave apo funksioneve të tyre.

Neni 12

Çdo anëtar, sipas metodave të përshtatshme me kushtet dhe praktikat kombëtare, duhet:

- a) të kërkojë bashkëpunimin e organizatave të punëdhënësve dhe të punëtorëve, si dhe të organeve të tjera të përshtatshme për të nxitur pranimin dhe zbatimin e politikave të parashtruara në nenin 10 të kësaj Konvente;
- b) të zbatojë legjislacionin përkatës dhe të nxisë programe edukimi të përshtatshme për të siguruar pranimin dhe zbatimin e kësaj politike;
- c) të marrë masa, nxisë programe edukimi dhe zhvillojë veprimtari të tjera të cilat synojnë që punëtorët migrantë të njihen në më të mirën e mundshme me politikën, të drejtat dhe detyrimet e tyre, si dhe veprimtaritë që janë planifikuar për t’u ofruar ndihmë efektive punëtorëve migrantë, në ushtrimin e të drejtave të tyre dhe për mbrojtjen e tyre;
- ç) të shfuqizojë çdo dispozitë ligjore dhe të ndryshojë çdo udhëzim apo praktikë administrative që bien ndesh me këtë politikë;
- d) në konsultim me organizatat përfaqësuese të punëdhënësve dhe të punëtorëve, të hartojë dhe të zbatojë një politikë sociale të përshtatshme me kushtet dhe praktikat kombëtare, e cila u mundëson punëtorëve migrantë dhe familjeve të tyre të ndajnë përparësitë e gëzuara nga shtetasit e atij vendi, ndërkohë që merren parasysh, pa cenuar rëndë parimin e barazisë së mundësive dhe të trajtimit, disa nevoja të posaçme që mund të hasin punëtorët migrantë dhe familjet e tyre, derisa të përshtaten me shoqërinë e vendit të punësimit;
- dh) të ndërmarrin të gjitha hapat për të ndihmuar dhe nxitur përpjekjet e punëtorëve migrantë dhe të familjeve të tyre për ruajtjen e identitetit të tyre etnik dhe të lidhjeve të tyre kulturore me vendin e origjinës, përfshirë edhe mundësinë që fëmijëve t’u ofrohet mësimi i gjuhës së tyre amtare;
- e) të garantojë barazinë e trajtimit lidhur me kushtet e punës për të gjithë punëtorët migrantë që ushtrojnë të njëjtën veprimtari pavarësisht nga kushtet e veçanta të punësimit të tyre.

Neni 13

1. Një anëtar duhet të marrë të gjitha masat e nevojshme brenda kompetencave të tij sikurse duhet të bashkëpunojnë me anëtarët e tjerë për të lehtësuar ribashkimin e familjeve të të gjithë punëtorëve migrantë të cilët qëndrojnë ligjërisht në territorin e tij.

2. Pjesëtarët e familjes së punëtorit migrant për të cilët zbatohet ky nen janë bashkëshortja, fëmijët në ngarkim, babai dhe nëna.

Neni 14

Një anëtar mund:

a) të bëjë zgjedhje të lirë të punësimit, duke i siguruar ndërkohë punëtorëve migrantë të drejtën e lëvizjes gjeografike me kusht që punëtori migrant të ketë qëndruar ligjërisht në territorin e tij për motive punësimi për një periudhë të paracaktuar jo më të gjatë se dy vjet ose në rastet kur ligjet dhe aktet nënligjore të vendit parashikojnë kontratat me afat kohor të fiksuara, më pak se dy vjet, punëtori migrant të ketë përfunduar kontratën e tij të parë të punës;

b) pas konsultimit të duhur me organizatat përfaqësuese të punëdhënësve dhe të punëtorëve të rregullojë kushtet për njohjen e kualifikimeve profesionale përfshirë certifikata dhe diploma të marra jashtë territorit të tij;

c) të kufizojë punësimin ose funksione për kategori të kufizuara atëherë kur është e domosdoshme në interes të shtetit.

PJESA III DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 15

Kjo Konventë nuk i ndalon anëtarët të nënshkruajnë marrëveshje shumëpalëshe ose dypalëshe që synojnë zgjidhjen e problemeve që lindin gjatë zbatimit të saj.

Neni 16

1. Çdo anëtar që ratifikon këtë Konventë, mundet që me një deklaratë bashkëngjitur ratifikimit të saj të përjashtojë pjesën I ose II nga pranimi i kësaj Konvente.

2. Çdo anëtar që ka bërë një deklaratë të tillë mundet që në çdo kohë ta anulojë këtë deklaratë me anë të një deklarate të mëvonshme.

3. Çdo anëtar për të cilin është në fuqi deklarata e përmendur në paragrafin 1 të këtij neni, në raportet e tij mbi zbatimin e kësaj Konvente duhet të tregojë gjendjen e ligjit dhe të praktikës, lidhur me dispozitat e pjesës së përjashtuar nga pranimi, duke saktësuar nivelin që pason ose propozohet të pasojë këto dispozita, si dhe arsyet për të cilat ende nuk i ka përfshirë në pranimin e Konventës.

Neni 17

Ratifikimet zyrtare të kësaj Konvente do t'i komunikohen Drejtorit të Përgjithshëm të Zyrës Ndërkombëtare të Punës për regjistrim.

Neni 18

1. Kjo Konventë do të jetë e detyrueshme vetëm për ata anëtarë të Organizatës Ndërkombëtare të Punës, ratifikimet e të cilëve janë regjistruar te Drejtori i Përgjithshëm.

2. Konventa do të hyjë në fuqi dymbëdhjetë muaj pasi të jenë regjistruar te Drejtori i Përgjithshëm ratifikimet e dy anëtarëve.

3. Më pas kjo Konventë hyn në fuqi për çdo anëtar dymbëdhjetë muaj pas datës së regjistrimit të ratifikimit të saj.

Neni 19

1. Anëtar i që ka ratifikuar këtë Konventë mund ta denoncojë në përfundim të dhjetë vjetëve nga data kur kjo Konventë ka hyrë së pari në fuqi, përmes një akti për Drejtorin e Përgjithshëm të Zyrës Ndërkombëtare të Punës. Ky denoncim hyn në fuqi vetëm një vit pas regjistrimit të tij.

2. Çdo anëtar që ka ratifikuar këtë Konventë dhe që brenda vitit pasues të përfundimit të periudhës dhjetëvjeçare të përmendur në paragrafin pararendës, nuk ushtron të drejtën e dononcimit të parashikuar në këtë nen, do të detyrohet për një periudhë tjetër dhjetëvjeçare dhe pas kësaj ai mund ta denoncojë këtë Konventë në përfundim të çdo periudhe dhjetëvjeçare sipas kushteve të parashikuara në këtë nen.

Neni 20

1. Drejtori i Përgjithshëm i Zyrës Ndërkombëtare të Punës i njofton të gjithë anëtarët e Organizatës Ndërkombëtare të Punës mbi regjistrimin e të gjitha ratifikimeve dhe denoncimeve, të cilat i janë komunikuar nga anëtarët e Organizatës.

2. Duke njoftuar anëtarët e Organizatës mbi regjistrimin e ratifikimit të dytë, komunikuar atij, Drejtori i Përgjithshëm kërkon vëmendjen e të gjithë anëtarëve të organizatës lidhur me datën kur kjo Konventë do të hyjë në fuqi.

Neni 21

Drejtori i Përgjithshëm i Zyrës Ndërkombëtare të Punës i komunikon Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara me synim regjistrimi në zbatim të nenit 102 të Kartës së Kombeve të Bashkuara të gjitha hollësitë e të gjitha ratifikimeve dhe akteve të denoncimeve të regjistruara prej tij në pajtim me dispozitat e neneve pararendëse.

Neni 22

Organi Drejtues i Zyrës Ndërkombëtare të Punës sa herë që e gjykon të arsyeshme, i paraqet Konferencës së Përgjithshme një raport mbi zbatimin e kësaj Konvente, si dhe shqyrton mundësinë e përfshirjes në rendin e ditës së Konferencës çështjen e rishikimit të plotë apo të pjesshëm të Konventës.

Neni 23

1. Nëse Konferenca miraton një Konventë të re që përmban rishikimin tërësor apo të pjesshëm të kësaj Konvente, përveç rastit kur Konventa e re parashikon ndryshe, atëherë:

a) ratifikimi i Konventës së re të rishikuar nga një anëtar do të sjellë me të drejta të plota denoncimin e menjëhershëm të kësaj Konvente pavarësisht dispozitave të nenit 19, si më sipër nëse dhe në kohën kur Konventa e re e rishikuar do të ketë hyrë në fuqi;

b) anëtarët që nga data e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente të re të rishikuar nuk mund ta ratifikojnë më këtë Konventë.

2. Kjo Konventë do të mbesë në fuqi në të gjitha rastet në formën dhe përmbajtjen e tanishme për të gjithë ata anëtarë që e kanë ratifikuar, por që nuk e kanë ratifikuar Konventën e rishikuar.

Neni 24

Versionet në gjuhën angleze dhe atë franceze të tekstit të kësaj Konvente janë të barasvlefshme.

